

2023-03-27

FÖRSLAG TILL SKRIVELSE

Dnr: VDN 2022-00035

Skrivelse från Nacka kommun till Valmyndigheten

Val- och demokratinämnden i Nacka beslutade den 6 december 2022 (§ 64) att tillskriva Valmyndigheten för att uppmana myndigheten att verka för att valsedelssystemet ses över och framtagande av digitala röstlängder.

Valsedelssystemet

Val- och demokratinämnden i Nacka vill uppmuntra det arbete som Valmyndigheten gör för att få till stånd en översyn av det svenska valsedelssystemet. Så som i landets övriga kommuner kan det även i Nacka konstateras att detta är nödvändigt. Framför allt ur ett väljarperspektiv men även ur ett valadministrativt perspektiv.

Antalet anmälda partier och antal valsedlar ökar för varje val. Logistiken i och kring röstmottagningsställena kräver alltmer med avseende på hantering, lagerhållning och presentation av valsedlarna. Väljarna upplever också att det är svårt att få en överblick över valsedlarna och i vissa fall svårt att förstå skillnaden mellan framför allt parti- respektive namnvalsedlar.

I Nacka kommun används framför allt bibliotek som röstningslokaler. Biblioteken saknar ofta en större sammanhängande yta att använda för röstmottagning. Avskärmning och ökat antal valsedlar tillsammans med en högre andel förtidsröstande gör att det är få bibliotek som lämpar sig för detta. Idag finns det också små möjligheter till att ”hålla lager” på röstningslokalerna, och det finns definitivt inte ett bra sätt att förvara mängden olika valsedlar på ett för röstmottagarna överskådligt sätt. Inför kommande RKR-val kommer vi i Nacka kommun i stor utsträckning behöva hyra externa lokaler i köpcentrum med mera vilket gör att kostnaden för att arrangera förtidsröstningen kommer att öka högst väsentligt.

Val- och demokratinämnden i Nacka har erbjudit distribution av valsedlar för de partier som anmält sitt intresse för det. De valsedlar (partivalsedlar och blanka) som enligt lag ska distribueras var vid valet 2022 till antalet 31 stycket och utöver detta var det 34 olika

valsedlar (namnvalsedlar) som lämnades in för distribution. I vallokalerna tillkom ytterligare mellan 10 och 15 valsedlar som lämnades direkt av partier.

Digital röstlängd

Vidare vill val- och demokratinämnden i Nacka uppmuntra Valmyndigheten att verka för digital röstlängd. Vår uppfattning är att en digital röstlängd skulle kapa köerna och minska risken för felavprickningar på valdagen. I Nacka kommuns större valdistrikt skulle digital röstlängd vara avgörande för att korta köerna. Den fysiska röstlängden är en flaskhals i valdistriktet. Fler valsedelsstationer och valbås skulle bara flytta kön till själva röstmottagningen. Fler röstmottagare skulle inte heller i nämnvärd utsträckning påverka köerna i dessa valdistrikt. Digital röstlängd skulle göra det möjligt att hantera flera väljare parallellt samtidigt som man också kan hantera förtidsrösterna.

En digital röstlängd skulle också minska risken för felavprickning. Varje år sker ett antal felavprickningar. Det är en lång dag för röstmottagarna och stundtals en stressig tillvaro när köerna växer. Det kan leda till felavprickningar. De enstaka felavprickningarna som ändå görs har ingen hittills inte haft någon påverkan på valresultatet. Däremot kan det påverka trovärdigheten för valsystemet samt det faktum att den enskilda väljaren som är felaktigt avprickad förvägras rösta.

NN
Ordförande
Val- och demokratinämnden

NN
Kanslidirektör
Stadsledningskontoret